DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)
den 25 september 1997 *

I mål C-237/96,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Cour d'appel de Mons (Belgien), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga brottmålet mot

Eddy Amelynck m. fl.

och

Transport Amelynck SPRL, med civilrättsligt ansvar,

angående tolkningen och giltigheten av rådets förordning (EEG) nr 222/77 av den 13 december 1976 om gemenskapstransiteringssystemet (EGT L 38, 1977, s. 1) och av kommissionens förordning (EEG) nr 223/77 av den 22 december 1976 om tillämpningsbestämmelser för och bestämmelser om förenkling av gemenskapstransiteringen (EGT L 38, 1977, s. 20; vid översättningen fanns ingen av förordningarna tillgänglig på svenska),

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.L. Murray samt domarna C.N. Kakouris (referent) och P.J.G. Kapteyn,

* Rättegångsspråk: franska.

generaladvokat: C.O. Lenz,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Rinaldi, Boeki och Laznicka, tilltalade i målet vid den nationella domstolen, genom advokaten Robert Himpler, Crainhem,

— Poznantek, Leidensdorf, Flaks, Ak, Bromberg och Suffys samt Cornet och Szczekacz, tilltalade i målet vid den nationella domstolen, genom advokaten Marc Baltus, Bryssel,

— Scapardini, tilltalad i målet vid den nationella domstolen, genom advokaten Huguette Remy-Libert, Bryssel,

— Belgiens regering, genom Jan Devadder, förste rådgivare vid utrikes-, utrikeshandels- och utvecklingsbiståndsministeriet, i egenskap av ombud,

— Tysklands regering, genom dr Ernst Röder, Ministerialrat, förbundsekonomiministeriet, i egenskap av ombud,

— Europeiska unionens råd, genom juridiska rådgivaren Maria Christina Giorgi, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom Michel Nolin, rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 25 juni 1997 av: belgiske finansministern, företrädd av advokaten Bernhard van de Walle de Ghelcke, Bryssel, Poznantek, Leidensdorf, Flaks, Ak, Bromberg, Suffys, Cornet och Szczekacz, företrädda av advokaten Marc Baltus, Scapardini, företrädd av advokaten Huguette Remy-Libert, rådet, företrätt av Maria Christina Giorgi samt kommissionen, företrädd av Michel Nolin,

och efter att den 26 juni 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Cour d'appel de Mons har genom avgörande av den 28 juni 1996, vilket inkom till domstolens kansli den 9 juli samma år, begärt att domstolen med stöd av artikel 177 i EG-fördraget skall meddela ett förhandsavgörande avseende en fråga om tolkningen och giltigheten av rådets förordning (EEG) nr 222/77 av den 13 december 1976 om gemenskapstransiteringssystemet (EGT L 38, 1977, s. 1) och av kommissionens förordning (EEG) nr 223/77 av den 22 december 1976 om tillämpningsbestämmelser för och bestämmelser om förenkling av gemenskapstransiteringen (EGT L 38, 1977, s. 20).

2 Denna fråga har uppkommit i ett brottmål som den belgiske finansministern inlett mot tulltjänstemannen Eddy Amelynck och 29 andra personer som är åtalade för att under perioden oktober 1984 till mars 1985 till Belgien ha transporterat och där förvarat konfektionsvaror som införts från Frankrike, men vilkas ursprung är okänt, utan att uppvisa erforderliga dokument då varorna infördes till Belgien.

3 Förfarandet mot de tilltalade har sitt ursprung i en undersökning som utförts av den belgiska tullmyndigheten (administration des douanes et accises belge) och den franska nationella myndigheten för tullundersökningar (direction nationale des enquêtes douanières française, nedan kallad DNED). I samband med denna undersökning lät DNED göra husrannsakan hos några tilltalade. I telex av den 13 mars 1985 meddelade den de belgiska myndigheterna att den funnit följande:

"1. Olovlig utförsel klädesplagg (ursprung Frankrike, destination Belgien, särskilt Bryssel), uppskattat värde: 5 000 000 FF under icke utgången preskriptionstid,

2. Olovlig införsel av klädesplagg (ursprung Spanien, härkomst Belgien) avsedda för diverse kunder i Paris, uppskattat värde: 2 000 000 FF."

4 Till följd av dessa undersökningsresultat vidtog det belgiska finansministeriet åtgärder som medförde att talan om ansvar väcktes mot de tilltalade vid Tribunal correctionnel de Tournai. Vidare krävde det betalning av de tullavgifter som var hänförliga till denna införsel, med hänvisning till att de tilltalade, då de inte kunde uppvisa vare sig dokument T 2 eller T 2 L, vilka föreskrivs i respektive förordningar nr 222/77 och 223/77 som var tillämpliga vid tidpunkten för omständigheterna i målet, inte hade kunnat visa att de varor som införts till Belgien hade sitt ursprung i gemenskapen.

5 Genom dom av den 9 februari 1993 fastslog Tribunal correctionnel, trots att den funnit att åtalspreskription inträtt, att de ansvarsgrundande omständigheterna visats föreligga och dömde därför 28 av de tilltalade att betala tullavgifter jämte upplupen ränta.

6 Av de tilltalade bestred 20 att tullavgifterna skulle erläggas, eftersom varorna enligt dem hade sitt ursprung i gemenskapen, och överklagade detta beslut till Cour

de Mons, varvid de som bevisning för varornas ursprung åberopade DNED:s telex av den 13 mars 1985 där varorna angavs vara av franskt ursprung.

7 Den nationella domstolen som står inför dels de tilltalades synsätt, dels det belgiska finansministeriets synsätt, enligt vilket uppvisandet av dokument T 2 eller T 2 L var det enda och uteslutande sättet att bevisa att varorna hade sitt ursprung i gemenskapen, beslöt att förklara målet vilande och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

"Överensstämmer gemenskapsförordningarna nr 222/77 och 223/77, genom vilka den regel slås fast som innebär att bevisningen för att en vara har gemenskapskaraktär, förutom i särskilt angivna undantagsfall, skall ske med transiteringsdokumenten T 2 eller T 2 L, med artiklarna 9 och 10 i EEG-fördraget, och är de förenliga med artiklarna 37.2 och 39.2 i förordning nr 222/77, som ger de behöriga nationella myndigheternas undersökningsresultat samma bevisvärde som resultaten av undersökningar som gjorts av de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater?"

8 Med hänsyn till dess lydelse och innehåll bör frågan delas i två.

Den första frågan

9 Genom den första frågan undrar den nationella domstolen om det är förenligt med artiklarna 9 och 10 i EG-fördraget att i förordningarna nr 222/77 och 223/77 fastslå regeln att bevisningen för att en vara har gemenskapskaraktär, förutom i särskilt angivna undantagsfall, skall ske med transiteringsdokumenten T 2 eller T 2 L.

10 Det skall i detta sammanhang erinras om att det i förordning nr 222/77 föreskrivs två förfaranden för gemenskapstransitering. Det första, benämnt "extern gemenskapstransitering", är som framgår av artikel 1.2 i denna förordning huvudsakligen tillämpligt på varor som inte uppfyller villkoren i artiklarna 9 och 10 i fördraget, nämligen sådana som härrör från tredje länder och som inte befinner sig i fri omsättning inom gemenskapen. Det andra, benämnt "intern gemenskapstransitering" är som framgår av artikel 1.3 i samma förordning huvudsakligen tillämpligt på varor som uppfyller villkoren i artiklarna 9 och 10 i fördraget, nämligen sådana som har sitt ursprung i medlemsstaterna eller som befinner sig i fri omsättning inom gemenskapen och som benämns "gemenskapsvaror".

11 I enlighet med artikel 12.1 i förordning nr 222/77 skall de varor som är föremål för extern gemenskapstransitering upptas i en deklaration på blankett T 1.

12 Vad beträffar den interna gemenskapstransiteringen föreskrivs i artikel 39 i förordning nr 222/77 vilka bevismedel som skall användas vid denna typ av transitering samt anges i punkt 1 att alla varor som är föremål för intern gemenskapstransitering skall upptas i en deklaration på blankett T 2.

13 Eftersom det i artikel 222/77 föreskrivs i vilka fall gemenskapstransitering inte är obligatorisk, omfattas de gemenskapsvaror som av detta skäl inte transporteras genom intern gemenskapstransitering av förordning nr 223/77, där det i artikel 1.8 föreskrivs att dokument T 2 L, vars innehåll motsvarar dokument T 2 för intern gemenskapstransitering, skall gälla som bevismedel.

14 Därtill föreskrivs följande i artikel 222/77: "I de fall som anges i denna förordning skall bestämmelserna om fri rörlighet för varor i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen endast tillämpas då ett dokument rörande

intern gemenskapstransitering uppvisas som upprättats för att bevisa att varorna har gemenskapskaraktär, och den berörde kan om han uppger ett giltigt skäl i efterhand erhålla detta dokument från behöriga myndigheter i den avsändande medlemsstaten." I en liknande bestämmelse, artikel 71 i tillämpningsförordningen nr 223/77, föreskrivs likaså att dokument T 2 L kan erhållas i efterhand.

15 Som domstolen fastslog i domen av den 7 mars 1990 i mål C-117/88, Trend-Moden Textilhandel (Rec. 1990, s. I-631), punkt 19, ger artiklarna 9 och 10 i fördraget ingen ledning i fråga om bevismedel eller bevisbördan för en varas gemenskapskaraktär. Artiklarna överlämnar åt sekundärrätten att reglera denna fråga.

16 Vad beträffar dessa bevismedel fastslås i förordningarna nr 222/77 och 223/77 den regel enligt vilken bevisningen för att en vara har gemenskapskaraktär, förutom i särskilt angivna undantagsfall, skall ske med transiteringsdokumenten T 2 eller T 2 L (se domen i det ovannämnda målet Trend-Moden Textilhandel, punkt 14, och dom av den 22 mars 1990 i mål C-83/89, Houben, Rec. 1990, s. I-1161, punkt 17).

17 Vad beträffar bevisbördan följer det av bestämmelserna i förordning nr 222/77 att det enligt en allmän regel åligger de berörda eller deras företrädare att begära att erhålla dessa dokument och de erforderliga deklarationerna, att uppfylla övriga formaliteter, att uppvisa nämnda dokument för behöriga myndigheter samt att på ett korrekt sätt utföra transiteringar (artiklarna 12.3 och 13). Dessa bestämmelser, som förekommer i del II i förordning nr 222/77 om extern gemenskapstransitering, har gjorts tillämpliga även på intern gemenskapstransitering genom artikel 39.2 i förordning nr 222/77, där det föreskrivs att bestämmelserna i del II i relevanta delar är tillämpliga på intern gemenskapstransitering, om inte annat föreskrivs i artiklarna 40 och 41. Därtill är motsvarande bestämmelser i förordning nr 223/77 tillämpliga på dokument T 2 L.

18 Som domstolen fastslog i domen i det ovannämnda målet Trend-Moden Textilhandel, punkt 20, motiveras denna reglering av nödvändigheten av att underlätta omsättningen av varor inom gemenskapen, vilket utgör en av de grundläggande principerna för den gemensamma marknaden. Den omständigheten, att det för den

person som normalt skulle ha bevisbördan uppställts enhetliga och enkla bevismedel rörande varornas gemenskapskaraktär samt möjligheten att förebringa denna bevisning även efter det att gränsen passerats, faller inom ramen för detta syfte och skall inte anses strida mot artiklarna 9 och 10 i fördraget.

19 Mot bakgrund av de ovan anförda övervägandena skall den första frågan besvaras så, att det är förenligt med artiklarna 9 och 10 i EG-fördraget att i förordningarna 222/77 och 223/77 fastslå regeln att bevisningen om en varas gemenskapskaraktär förutom i särskilt angivna undantagsfall skall ske med transiteringsdokumenten T 2 eller T 2 L.

Den andra frågan

20 Genom den andra frågan undrar den nationella domstolen huvudsakligen om artikel 37.2 i förordning nr 222/77, oavsett vilket svar som ges den första frågan, tillåter annan bevisning om en varas gemenskapskaraktär än dokumenten T 2 och T 2 L, även i form av "resultat av kontroller som de behöriga myndigheterna i en medlemsstat utfört under förfarandet för gemenskapstransitering".

21 Enligt artikel 37.2 i förordning nr 222/77, som rör extern gemenskapstransitering men som genom artikel 39.2 i samma förordning har gjorts tillämplig även på intern gemenskapstransitering, har resultatet av undersökningar som de behöriga myndigheterna i en medlemsstat utfört under förfarandet för gemenskapstransitering samma bevisvärde som resultat av undersökningar som gjorts av de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna.

22 Denna bestämmelse skall, utan att det kan uteslutas att resultat av undersökningar som en behörig myndighet i en medlemsstat utfört kan avse en varas gemenskapskaraktär, inte anses utgöra ett undantag från den ovannämnda regeln, enligt vilken bevisningen om att en vara har gemenskapskaraktär, förutom i särskilt angivna undantagsfall, skall ske med transiteringsdokumenten T 2 eller T 2 L.

23 Bortsett från de undantag som uttryckligen nämns i förordning nr 222/77, såsom bland annat lufttransporter (artikel 45), kanaltransporter (artikel 46) samt de som rör varor som medförs i resenärers bagage (artikel 49), skall sådana resultat av undersökningar som gjorts av myndigheter i en medlemsstat inte användas som bevisning om en varas gemenskapskaraktär, eftersom det skulle leda till att nationella administrativa förfaranden återigen började tillämpas parallellt, vilket denna förordning just hade till syfte att undvika. Att anse att dessa undersökningsresultat skulle kunna ersätta dokumenten T2 och T2 L skulle således strida mot syftet med de ifrågavarande föreskrifterna, vilket, som domstolen erinrade om i domen i det ovannämnda målet Trend-Moden Textilhandel, punkt 16, är att underlätta transporten av varor inom gemenskapen, genom att minska och förenkla de formaliteter som skall uppfyllas då de inre gränserna passeras.

24 Denna tolkning vinner för övrigt stöd i artikel 9 i förordning nr 222/77 och artikel 71 i förordning nr 223/77, där det föreskrivs att dokumenten T 2 och T 2 L kan överlämnas i efterhand. Som domstolen fastslog i domen i det ovannämnda målet Trend-Moden Textilhandel, punkt 15, uttrycker dessa bestämmelser gemenskapslagstiftarens målsättning att utesluta andra bevismedel och samtidigt förenkla för den berörde.

25 Det skall tilläggas att det enligt artikel 37.2 i förordning nr 222/77 fordras att resultaten av undersökningar som gjorts av de behöriga myndigheterna i en medlemsstat skall ha samband med kontroller av de varor som transporteras enligt reglerna om gemenskapstransitering, vare sig denna är extern eller intern. Av detta följer att bevisvärdet av dessa undersökningsresultat är beroende av villkoret att de aktuella varorna, såsom varorna i målet vid den nationella domstolen, är föremål för intern gemenskapstransitering. Detta behöver emellertid inte vara fallet vad beträffar varor som inte åtföljs av deklarationer som gjorts på blanketterna T 2 och T 2 L.

26 Mot bakgrund av det ovan anförda skall den andra frågan besvaras så, att artikel 37.2 i förordning nr 222/77 inte tillåter bevisning om en varas gemenskapskaraktär i form av resultat av undersökningar som de behöriga myndigheterna i en medlemsstat har gjort inom ramen för gemenskapstransiteringssystemet.

Rättegångskostnader

27 De kostnader som har förorsakats den belgiska och den tyska regeringen samt Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

— angående den fråga som genom avgörande av den 28 juni 1996 förts vidare av Cour d'appel de Mons — följande dom:

1) Det är förenligt med artiklarna 9 och 10 i EG-fördraget att i rådets förordning (EEG) nr 222/77 av den 13 december 1976 om gemenskapstransiteringssystemet och kommissionens förordning (EEG) nr 223/77 av den 22 december 1976 om tillämpningsbestämmelser för och bestämmelser om förenkling av gemenskapstransiteringen fastslå regeln att bevisningen om en varas gemenskapskaraktär förutom i särskilt angivna undantagsfall skall ske med transiteringsdokumenten T 2 eller T 2 L.

2) Artikel 37.2 i förordning nr 222/77 tillåter inte bevisning om en varas gemenskapskaraktär i form av resultat av undersökningar som behöriga myndigheter i en medlemsstat har gjort inom ramen för gemenskapstransiteringssystemet.

Murray Kakouris Kapteyn

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 25 september 1997.

R. Grass
Justitiesekreterare

J.L. Murray
Ordförande på fjärde avdelningen